

“Οι τρεις πύλες της σοφίας” (1): Μια πορεία αυτογνωσίας

“ΘΑΡΡΑΛΕΟΣ, μεγαλόψυχος κι έξυπνος, ο νεαρός Πρίγκιπας, μοναχογιός του βασιλιά. Που, για να μάθει τα μυστικά της ζωής, πήγε κοντά σ’ ένα Γέροντα Σοφό.

«Μάθε μου το Δρόμο της Ζωής», είπε ο Πρίγκιπας.

«Τα λόγια μου θα χαθούν σαν τα βήματά σου πάνω στην άμμο», του αποκρίθηκε ο Σοφός. «Όμως, θα σου δείξω μερικά σημάδια της ζωής. Στο δρόμο σου θα συναντήσεις τρεις πύλες. Διάβασε τις επιγραφές τους. Σφοδρή επιθυμία θα σε σπρώξει να κάνεις πράξη τις παραινέσεις τους. Πρόσεξε μην αλλάξεις γνώμη, γιατί θα καταδικάσεις τον εαυτό σου να ξαναζηήσει ό,τι θέλησες ν’ αποφύγεις. Περισσότερα δεν σου λέω... Πήγαινε τώρα. Ακολουθήσε το δρόμο, μπροστά σου».

Ο Γέρο Σοφός έφυγε κι ο Πρίγκιπας πήρε το Δρόμο της Ζωής.

ΒΡΕΘΗΚΕ, λοιπόν, στην πρώτη πύλη που έγραφε:

«-Άλλαξε τον Κόσμο».

«Μα, ήταν στις προθέσεις μου αυτό», μονολόγησε ο Πρίγκιπας. «Αν ορισμένα πράγματα σ’ αυτόν τον κόσμο μου αρέσουν, υπάρχουν όμως κι άλλα που δεν μου αρέσουν». Έτσι, άρχισε τη μάχη. Οράματα και νεανική ορμή τον ώθησαν να τα βάλει μ’ όλους και με όλα: να κατακτήσει ή να προσαρμόσει την πραγματικότητα σύμφωνα με τα θέλω του. Η ικανοποίηση κι η μέθη των κατακτήσεων δεν έφεραν τη γαλήνη στην ψυχή του. Άλλαξε πράγματα, μα και πολλά έμειναν τα ίδια. Τα χρόνια γοργούλησαν. Ο Πρίγκιπας ξανασυναντήθηκε με το Μέντορά του που τον ρώτησε: «-Τι έμαθες στην πορεία σου;».

«-Έμαθα να διακρίνω αυτό που μπορώ να κάνω απ’ αυτό που δεν μπορώ· αυτό που

εξαρτάται από μένα κι αυτό που όχι».

«-Πολύ καλά!», είπε ο Γέροντας. «Χρησιμοποίησε τις δυνάμεις σου μόνο για ν’ αλλάξεις ό,τι μπορείς. Μην καταπιάνεσαι με ό,τι δεν εξαρτάται από σένα». Έπειτα χάθηκε.

ΦΘΑΝΟΝΤΑΣ στη δεύτερη πύλη, ο Πρίγκιπας, διάβασε:

«-Άλλαξε τους άλλους».

«Αυτό σχεδιάζα», είπε... Επειδή, «οι άλλοι αποτελούν πηγή ευχαρίστησης, χαράς και ικανοποίησης, αλλά και πόνου και πίκρας», καταπολέμησε ό,τι ενοχλητικό και δυσάρεστο είχαν οι συνάνθρωποί του. Προσπάθησε να διορθώσει χαρακτήρες απαλείφοντας τα ελαττώματά τους. Ήταν ο δεύτερος αγώνας του. Σκεπτόμενος τελικά το μάταιο των προσπαθειών του, ξαναείδε το Γέρο Σοφό που τον ρώτησε: «-Τί σου δίδαξε η πορεία σου;».

«-Έμαθα ότι οι ενέργειες των άλλων δεν αποτελούν την αιτία της χαράς ή του πόνου μου, της ικανοποίησης ή της απογοήτευσής μου. Αυτές είναι περιστατικά ή ενδείξεις. Από μέσα μου ξεκινούν όλα», είπε.

«-Σωστά!», είπε ο Σοφός. «Η οργή, ο θυμός, πάντα σου αποκαλύπτουν κάτι απ’ το χαρακτήρα σου. Να ευγνωμονείς την παρέα που σου προσφέρει χαρά κι ευχαρίστηση. Να την ευγνωμονείς όμως κι όταν σε απογοητεύει ή σε πληγώνει, γιατί έτσι η Ζωή δείχνει σε ποιο σημείο βρίσκεσαι και ποιο δρόμο χρειάζεται να ακολουθήσεις». Κι ο Γέροντας ξαναέφυγε.

ΦΘΑΝΟΝΤΑΣ στην τρίτη πύλη, ο Πρίγκιπας διάβασε:

«-Άλλαξε τον εαυτό σου».

«Αν είμαι εγώ η αιτία των προβλημάτων μου, πρέπει εγώ ν’ αλλάξω», αναλογίστηκε. Κι άρχισε τον τρίτο του αγώνα. Δοκίμασε να δαμάσει τον εγωισμό του, να

Γράφει ο
ΣΤΑΥΡΟΣ
ΚΑΛΑΪΤΖΟΓΛΟΥ
stcloris@yahoo.com

διαβάζοντας
περι
ιδεπι

διορθώσει το χαρακτήρα του υπερνικώντας τα δικά του ελαττώματα. Να αλλάξει κάθε τι που ήταν αντίθετο με τα ιδανικά του... Μετά από χρόνια, ξανασυνάντησε τον Γέροντα που τον ρώτησε:

«-Ποιο το αποτέλεσμα της πορείας σου;».

«-Έμαθα πως μέσα μας υπάρχουν πράγματα που μπορούμε να βελτιώσουμε, κι άλλα για τα οποία δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε».

«-Θαυμάσια», είπε ο Σοφός.

«-Ναι, αλλά αρχίζω να κουράζομαι με το να αντιμάχομαι συνεχώς και πάνω απ’ όλα τον εαυτό μου», είπε ο Πρίγκιπας. «Αυτός ο αγώνας δεν θα τελειώσει ποτέ; Θέλω να σταματήσω, να τα παρατήσω!»

«-Το επόμενο μάθημα είναι ακριβώς αυτό», είπε ο Γέροντας. Πριν, λοιπόν, ξεκινήσεις για νέους αγώνες, ξανακάνε αντίθετα την πορεία σου».

ΚΟΙΤΑΖΟΝΤΑΣ πίσω του ο Πρίγκιπας είδε την τρίτη πύλη. Υπήρχε μια άλλη επιγραφή στην πίσω πλευρά της. Έγραφε:

«-Δέξου τον εαυτό σου, όπως είναι».

Δεν την είχε προσέξει την πρώτη φορά. «Όταν κανείς μάχεται, τυφλώνεται», μουρμούρισε. Είδε πεσμένα στο χώμα όλα εκείνα που νίκησε κι έδωσε από μέσα του: ελαττώματα, αμφιβολίες, φόβους, περιορισμούς. Ό,τι δηλαδή τον καθήλωνε. Έμαθε ωστόσο να αποδέχεται και να αγαπά τον εαυτό του, όπως είναι: χωρίς συγκρίσεις και κατακρίσεις. Στη συνάντησή τους, ο Γέρο Σοφός τον ξαναρώτησε: «-Τι σου ‘μαθε η (αντίστροφη) πορεία σου;».

«-Έμαθα πως το να περιφρονείς ή να αρνείσαι ένα κομμάτι του εαυτού σου, σε καταδικάζει στο να μη γαληνεύεις ποτέ μέσα σου. Έμαθα να δέχομαι τον εαυτό μου όπως είναι...».

«-Πολύ καλά», είπε ο Γέροντας,

• “Δεν δεχόμαστε τη σοφία. Πρέπει να την ανακαλύψουμε τελείως μόνοι, μετά από πορεία που κανείς άλλος δεν μπορεί να κάνει για λογαριασμό μας, που κανείς άλλος δεν μπορεί να μας την εξασφαλίσει”.

(Marcel Proust, 1871-1922).

«αυτή είναι η πρώτη Σοφία. Ξαναπέρα την τρίτη πύλη».

ΣΤΟ πίσω μέρος της δεύτερης πύλης, ο Πρίγκιπας διάβασε:

«-Δέξου τους άλλους».

Γύρω του είδε πεσμένα τα άτομα που συνάντησε στη ζωή του: όσα αγάπησε, περιφρόνησε, υποστήριξε ή πολέμησε. Έκπληκτος, δεν διέκρινε πια ατέλειες κι ελαττώματα που πριν τον ανάγκασαν να κάνει πόλεμο εναντίον τους. Συνάντησε το Γέρο Σοφό που τον ρώτησε.

«-Τι έμαθες απ’ το δρόμο σου;».

«-Έμαθα πως έχοντάς τα καλά με τον εαυτό μου, παύω να κατηγορώ για οτιδήποτε τους άλλους· δεν φοβούμαι τίποτε. Έμαθα να αγαπώ, να αποδέχομαι τους άλλους, όπως είναι χωρίς προϋποθέσεις».

«-Πολύ καλά», είπε ο Γέρο Σοφός. «Αυτή είναι η δεύτερη Σοφία». Ξαναπέρα την πύλη. Ο Πρίγκιπας διέκρινε πάλι στην πίσω πλευρά της πρώτης πύλης μια γραφή:

«-Δέξου τον Κόσμο».

Ξανακοίταξε γύρω και είδε τον κόσμο που θέλησε να κατακτήσει, να αλλάξει. Εντυπωσιάστηκε απ’ την ομορφιά και την τελειότητα των πραγμάτων. Κι όμως, ο κόσμος

ήταν απαράλλακτα ίδιος, ο παλιός. Άλλαξε ο κόσμος ή μήπως ο τρόπος που τον έβλεπε; (...) Ο Γέροντας τον ρώτησε:

«-Τι σου ‘μαθε τώρα ο δρόμος σου;».

«-Μου ‘μαθε πως ο κόσμος είναι ο καθρέφτης της ψυχής μας. Η ψυχή δεν βλέπει τον κόσμο, παρά καθρεφτίζεται σ’ αυτόν. Όταν χαιρόμαστε, ο κόσμος φαίνεται χαρούμενος. Όταν είμαστε στενοχωρημένοι, ο κόσμος φαίνεται θλιμμένος. Ο κόσμος, όμως, ούτε χαίρεται, ούτε θλιβεται. Απλά υπάρχει· αυτό είν’ όλο. Δεν ήταν ο κόσμος που με αναστάτωνα, μα η ιδέα μου γι αυτόν. Έμαθα να τον δέχομαι όπως είναι, χωρίς να τον κατακρίνω...».

«-Είναι η τρίτη Σοφία», είπε ο Γέροντας. Να, λοιπόν, που τώρα βρίσκεσαι σε πλήρη αρμονία με τον εαυτό σου, τους άλλους και τον Κόσμο”. Ένα αίσθημα Ειρήνης, Καταλλαγής και Πληρότητας κυριέψε τον Πρίγκιπα.

«-Τώρα είσαι έτοιμος, να περάσεις το Τελευταίο Κατώφλι», είπε ο Γέροντας. Είναι αυτό που θα σε οδηγήσει απ’ τη Σιωπή της Πληρότητας στην Πληρότητα της Σιωπής». Κι ο Σοφός χάθηκε για πάντα...

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Το παραπάνω φιλοσοφικό παραμύθι έγραψε ο Ελβετός σύμβουλος/εκπαιδευτής ενηλίκων (Formateur d' adultes) Charles Brulhart (1947-), το Γενάρη του 2004 (www.metafora.ch). Παρουσιάζεται για πρώτη φορά στα ελληνικά (σε μετάφραση Στ.Γ.Κ.), μετά από έγκριση του συγγραφέα.

